

Vujović, Novica; Henzelmann, Martin

Značaj i naučni rezultat konferencije "Cetinjski filološki dani"

Opera Slavica. 2022, vol. 32, iss. 2, pp. 77-83

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/OS2022-2-8>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/145285>

License: [CC BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

<https://doi.org/10.5817/OS2022-2-8>

Značaj i naučni rezultat konferencije „Cetinjski filološki dani“

OPERA SLAVICA [XXXII / 2022 / 2]

[zprávy—kronika]

Međunarodnu naučnu konferenciju *Cetinjski filološki dani* organizuje Fakultet za crnogorski jezik i književnost sa Cetinja (<http://www.fcjk.me/>). Konferencija je pokrenuta 2017. na osnovu odluke o ustanovljenju naučne konferencije Upravnoga odbora Fakulteta iz 2016. godine. Osnovna je zamisao pokretača ove konferencije bila da se preko naučnoga skupa koji će se svake dvije godine održavati na Cetinju podstaknu poslovi na izučavanju crnogorskoga jezičkog, književnog i kulturnoga nasljeđa. Takvih je poslova i tema još mnogo i oni čekaju na adekvatan tretman s aspekta savremenih naučnih disciplina. Konferencija je takođe bila prilika da se intenziviraju kontakti između Crne Gore i drugih zemalja te da se publikacijama upozna savremena montenegrstica, na primjer u Njemačkoj i Češkoj, đe postoji duga tradicija južnoslavističkih filoloških istraživanja.

Kredibilitet da priredi ovakav simpozijum Fakultet za crnogorski jezik i književnost sticao je u kontinuitetu za 10 godina postojanja. Na njegovome je čelu Adnan Čirgić. Rezultati u domenu izdavaštva (više od 200 izdanja – monografija, zbornika radova, studijskih knjiga, kao i vrlo prestižan časopis *Lingua Montenegrina*), redovno organizovanje okruglih stolova i tribina na važne teme nacionalne kulture, književnosti i tradicije, zatim brojni sporazumi o naučnoj i kadrovskoj saradnji s katedrama i fakultetima u Evropi i svijetu te mnogo drugih pojedinosti iz rada cetinjskog Fakulteta garancija su za uspješno funkcionisanje međunarodne naučne konferencije *Cetinjski filološki dani*.

Odmah po objavljivanju obavještenja o otpočinjanju konferencije interesovanje da učestvuje u njenome radu izrazio je znatan broj uglednih naučnih i kulturnih radnika iz Crne Gore, regiona i svijeta. Uvjerivši se da se s cetinjskim Fakultetom može saradivati s punim povjerenjem, mnogi su dekani i direktori instituta na temelju takvih iskustava s dekanom Čirgićem potpisali sporazume o međuinstitucionalnoj saradnji filoloških instituta.

Zajedno s pokretanjem *Cetinjskih filoloških dana* uvedena je i praksa dodjeljivanja *Povelje FCJK za poseban doprinos montenegristici*. Ovim se priznanjem nagrađuju najznačajniji stvaraoci u Crnoj Gori i inostranstvu koji su svojim djelom doprinijeli boljem razumijevanju i afirmaciji nekog segmenta jezikoslovne ili književne montenegrstike. Dosadašnji dobitnici Povelje su Josip Silić, Milorad Nikčević, Milenko A. Perović, Ljudmila Vasiljeva i Novak Kilibarda (2017. godine); Emil Tokaž, Vukić Pulević i Sreten Perović (2019) te Hasnija Muratagić-Tuna, Sofija Kalezić i Mark L. Grinberg (2021).

Prvi *Cetinjski filološki dani* održani su 7. i 8. septembra 2017. Rad te prve konferencije na Cetinju odvijao se unutar ovih sesija: 1. Naučno djelo Vojislava P. Nikčevića (povodom deset godina od smrti), 2. Crnogorski jezik u južnoslovenskome kontekstu te 3. Crnogorska književnost i kultura u južnoslovenskome kontekstu. Konferenciju je otvorio univerzitetski profesor Milenko A. Perović, predsjednik Upravnoga odbora FCJK. Pozdravne riječi podnijeli su Željko Jozić, direktor Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje iz Zagreba te Mark L. Grinberg, profesor slavistike iz Kanzasa. Na konferenciju su održana plenarna izlaganja, i to Adnan Čirgić (Podgorica), Ljudmila Vasiljeva (Lavov), Emil Tokaž (Katovice), Hasnija Muratagić-Tuna (Sarajevo) i František Šitek (Prag). Referate o životu i djelu Vojislava P. Nikčevića izlagali su: Aleksandar Radoman, Novak Kilibarda, Milorad Nikčević, Vladimir Vojinović, Jasminka Brala-Mudrovčić, Ernest Fišer, Josip Miletić, Aleksandar Čogurić, Svetlana Čabarkapa, Ivan Jovović, Stevo Vučinić. U sesiji *Crnogorski jezik u južnoslovenskome konceptu* izlagali su ovi autori: Vukić Pulević, Amira Turbić-Hadžagić i Elvir Musić, Diana Stolac, Jasmin Hodžić, Branko Kuna i Bernes Aljukić, Mječislav Đekonski, Ireneuš Kida, Sead Nazibegović, Nenad Vujadinović, Luka Rakojević i Nikola Vukčević, Katarina Lozić-Knezović, Belkisa Dolić i Amira Džanić, Simon Sazdov i Milovan Đukanović. Treća sesija prvih Cetinjskih filoloških dana privukla je ove autore: Ilija Velev, Boban Batrićević, Sanjin Kodrić, Sofija Kalezić-Đuričković, Ethem Mandić, Marijana Terić, Adrijana Nikolić, Jakov Sabljčić, Aleksandar Čilikov, Jasmina Bajo, Marko Dragić, Milan Marković i Danilo Radojević. Tokom konferencije priređena je promocija međunarodnoga filološkog časopisa *Lingua Montenegrina*, a govorili su uz glavnoga i odgovornog urednika Adnana Čirgića još i domaći i inostrani saradnici časopisa. Referati naučnika s ove konferencije dostupni su u zborniku radova *Cetinjski filološki dani I*, objavljen je 2018. i ima 782. stranice.

Druga međunarodna naučna konferencija *Cetinjski filološki dani II* realizovana je 10–12. septembra 2019. Imala je u radnome dijelu dvije sesije: Južnoslovenski jezici u prošlosti i sadašnjosti i Južnoslovenski književni kanon i balkanski kulturni supstrati. Tokom konferencije predstavljen je portret montenegriste Danila Radojevića, portret jezikoslovca Josipa Silića, a priređena je promocija knjige Stjepana Damjanovića, akademika HAZU, *Izabrani filološki radovi* – koja je izdanje Fakulteta za crnogorski jezik i književnost. Zbornik referata i popis ostalih programa s te konferencije Fakultet za crnogorski jezik i književnost objavio je suizdavački s Department of Slavic and Eurasian Languages and Literatures, University of Kansas; and University of Kansas Libraries, a dostupan je preko linka: <http://hdl.handle.net/1808/31665>.

Treća međunarodna naučna konferencija *Cetinjski filološki dani III* održana je od 1. do 4. septembra 2021. Naslov je *Cetinjskih filoloških dana III* „Savremena humanistika kao spojnica kultura“ a unutar nje nekoliko podteme. Konferenciju je otvorio univerzitetski profesor filozofije Milenko A. Perović, predsjednik Upravnoga odbora

FCJK i predsjednik Crnogorskog PEN centra. Pozdravne govore imali su dekan Fakulteta za crnogorski jezik i književnost Adnan Ćirgić, Vrinda Ćidambaram, predsjednica Društva za slovensku lingvistiku, Endru B. Vahtel, Američka akademija nauka i umjetnosti i predsjednik Komiteta za očuvanje i razvoj FCJK, Ani Kokobobo, šefica slavistike na Univerzitetu u Kansas, kao i Janusz Bugajski, Jamestown Foundation Washington.

U radu konferencije učestvovali su u sekciji za jezikoslovlje: Mark Grinberg (Lorens): „De se završava južnoslovenski areal? Napomene o panonskom narječju poznoga praslovenskog“ (online); Mate Kapović (Zagreb): „O akcentuaciji u dijalektološkim istraživanjima“; Sadik Idrizi (Prizren): „Emocionalno-ekspresivna leksika u narodnoj poeziji Šarplaninske Gore“; Ljudmila Vasiljeva (Lavov): „Udžbenik kao važno sredstvo upravljanja nastavnim procesom (na primjeru udžbenika *Crnogorski jezik za gimnazije*)“; Iskra Hristova-Šomova (Sofija): „Слова за Света Богородица в южнославянски сборници от XIV век“; Diana Stolac (Rijeka): „O sintaktičkoj normi“ (online); Hasnija Muratagić-Tuna (Sarajevo): „Nešto o prihvatanju i neprihvatanju promjena u jeziku“; Előd Dudás (Budimpešta): „Crnogorski jezik u mađarskoj (znanstvenoj) javnosti“; Emina Berbić-Kolar (Osijek): „Specifičnosti kulinskoga leksika zaštićenih govora u Slavoniji: sičanskoga i staroperkovačkog“; Martin Henzelmann (Grafsvald): „Семиотички пејсаж у заштићеним подручјима Србије“; Blagojka Zdravkowska-Adamova (Tetovo): „Реченичната супституција како кохезивна врска во македонскиот јазик“; Helena Dragić (Split): „Pregled povijesnoga razvoja onomastike u Hrvata“; Irena Jaros (Łoď): „Rad Katedre za poljsku dijalektologiju i logopediju“; Oksana Nazarenko (Odesa) i Svitlana Lazarenko (Odesa): „Теорія діалогізму М. Бахтіна і категорія діалогічності в українському мас-медійному дискурсі“ (online); Josip Lisac (Zadar): „Hrvatski intelektualac Kruno Krstić“; Robert Bońkowski (Katowice): „Fonemi ś i ź u crnogorskom i poljskom jeziku“; Dušan-Vladislav Paždjerski (Gdanjsk): „Преглед нормализације кашупског језика. Од 19. века до данас“; Draško Došljak (Berane): „Hodonimi crnogorskih primorskih gradova“; Alen Kalajdzija (Sarajevo): „Bosnevijski bjelopoljski pjesnik Mehmed Ćatib Akova“; Suada Džogović (Peć) i Dženis Šaćirović (Novi Pazar): „Naučni, književni i kulturno-obrazovni opus akademika Alije Džogovića (selektivni bibliografski prikaz)“ (online) Milica Lukić (Osijek): „Što je Cyrillomethodiana?“; Amira Turbić-Hadžagić (Tuzla): „Gradačacka prezimena“; Mječislav Đekonjski (Erfurt): „Udio nacionalne akademije u definisanju jezičkoga identiteta u Crnoj Gori“; Tjaša Jakop (Ljubljana): „Tabuizirani izrazi v slovenskih narečjih“.

Učestvovala su ove kolege iz oblasti književnost: Sanja Holjevac (Rijeka): „Tiskarska baština Rijeke kao izvor za filološka istraživanja“ (online); John Cox: „Montenegro in the Works of Biljana Jovanovic: Foil, Matrix, Refuge, or Outlier?“ (online); Roman Bobryk (Siedlce): „Metapoetyckie wątki w poezji Wisławy Szymborskiej“; Sofija

Prof. dr Adnan Čirgić, dekan FCJK, na svečanome otvaranju konferencije

Dio učesnika u sekciji za jezikoslovlje

Kalezić (Podgorica): „Književno djelo Čeda Vulevića“; Jasmina Nikčević (Nikšić): „Simbolika crnogorskog motiva u Balzakovom djelu“; Sanjin Kodrić (Sarajevo): „Bosnistika i montenegrizika u filologiji i kulturologiji: predmetno-metodološka određenja i perspektive“; Milan Marković (Danilovgrad): „Poetizacija vremena u romanima Dragana Nikolića“; Lila Moroz-Grzelak (Varšava): „Crna Gora i crnogorci u poljskom putopisu kraja XIX i početka XX veka“ (online); Aleksandar Radoman (Podgorica): „O najranijem zapisu južnoslovenske usmene pjesme“; Vehbi Miftari (Priština): „Utjecaj mitova, sjećanja i tradicije na stvaranje nacionalne svijesti i nacionalne književnosti u romantizmu“; Marko Dragić (Split): „Tradicijske priče o hercegu Stjepanu Vukčiću Kosači“; Olivera Popović (Podgorica): „Crna Gora u italijanskom putopisnom časopisu Giro del Mondo“; Irena Delja (Cetinje): „Varvarizacija duha – zametak nacizma: slika svijeta u romanu *Doktor Faustus* T. Mana“; Vesna Mikolić (Kopar, Trst): „Identitet, turizam i diskurs“ (online); Nikolaj Aretov (Sofija): „България по невидяната красавица в българската литература от XIX век“; Marija Krivokapić (Nikšić): „Crna Gora u engleskom putopisu poslije Prvog svjetskog rata“; Mirza Pašić-Kodrić (Sarajevo): „Etička kritika u proučavanju književnosti za djecu“; Alla Tatarenko (Lavov): „Muzička komponenta postmodernističkog interteksta i njena poetička funkcija u južnoslovenskim književnostima 21. veka“ (online); Darin Angelovski (Skoplje): „Наративните структури во романите *Хансеновите деца* од Огнен Спахиќ и *Страва од варвари* од Петар Андоновски“ (online); Dejan Ajdačić (Gdanjsk): „Komparatistički aspekti proučavanja slovenske futurofantastike“; Jasmina Tatar-Anđelić (Podgorica): „Crnogorka u Zaher-Mazohovim Slovenskim ženama“; Svetlana Čabarkapa (Podgorica): „Slobodan Vukanović – moderni poetski i narativni glas u dječijoj književnosti“; Stefan Todorović (Cetinje): „Epoha prosvjetiteljstva u Crnoj Gori; Stefan Zanočić i crnogorske vladike“; Małgorzata Filipek (Wrocław): „*Portugal, zelena zemlja* u delima srpskih pisaca“ (online).

Za rad u kulturološkoj sekciji prijavljeni su ovi radovi: Milivoj Bešlin (Beograd): „Nacionalistička alternativa u Srbiji i izgradnja Njegoševog mauzoleja na Lovčenu“; Janusz Bugajski (Washington): „The Balkans at Another Historical Crossroads“ (online); Olivera Komar i Nemanja Batrićević (Podgorica): „Jezik i nacija u Crnoj Gori deset godina nakon popisa: analiza javnog mnjenja“; Slavko Burzanović (Podgorica): „Izgradnja katoličkih vjerskih objekata u knjaževini/kraljevini Crnoj Gori“; Barbara Murovec (Firenca): „Slovenian War Monuments and Multidirectional Memory of the 20th Century“; Janko Ljumović (Cetinje): „Mogućnosti i ograničenja kulturne geografije Balkana – mapiranje narativa vječite provincije“; Dinko Gruhonjić (Novi Sad): „Govor mržnje prema Crnoj Gori i Crnogorcima u medijima u Srbiji“; Momir Samardžić: Izazovi konstrukcije srpskog nacionalnog identiteta kao determinanta primarne jezičke standardizacije“; Aleksandar Čilikov (Cetinje): „Prilog problematici proučavanja i istraživanja sakralne ruralne arhitekture na području opštine Cetinje“;

S rada sekcije za književnost

S rada kulturološke sekcije

Tatjana Koprivica (Podgorica): „Diplomatija i arheologija – istraživanje Dokleje (Doclea) krajem XIX i početkom XX vijeka“; Vukota Vukotić (Podgorica): „Crkvene prilike u Duklji do XIII vijeka“; Barbara Đurasović (Dubrovnik): „Refleksije dolaska nadvojvode Franja Ferdinandu u Dubrovnik 1906. godine“.

Zbornik radova s posljednje konferencije trenutno je u pripremi. Biće objavljen do kraja ove godine i uključivaće radove učesnika koji su sudjelovali iz mnogih država. Svi radovi tokom ove pripremne procedure prolaze recenzije i samo oni koji zadovolje kriterijume biće i objavljeni. Nadamo se da ćemo u budućnosti ovu intenzivnu suradnju između naučnika proširiti. Cilj je Fakulteta za crnogorski jezik i književnost sa Cetinja da preko konferencije *Cetinjski filološki dani* i dalje promovise crnogorske jezikoslovne, književne i kulturološke studije u Europi i svijetu, kao i uključivanje što većeg broja inostranih saradnika i institucija u ove i slične projekte.

Novica Vujović — Martin Henzelmann

About the authors

Novica Vujović

Faculty of Montenegrin Language and Literature, Cetinje, Montenegro

novica.vujovic@fcjk.me

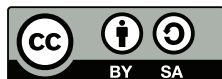
<https://orcid.org/0000-0003-4528-6287>

Martin Henzelmann

University of Greifswald, Faculty of Arts and Humanities, Department of Slavonic Studies, Greifswald, Germany

martin.henzelmann@uni-greifswald.de

<https://orcid.org/0000-0003-0812-6508>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-SA 4.0 International license terms and conditions (<<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>>). This does not apply to works or elements (such as images or photographs) that are used in the work under a contractual license or exception or limitation to relevant rights.